

## GOLF TURİZMİNE YÖNELİK YEREL HALKIN ALGILARININ BELİRLENMESİ: ANTALYA/BELEK ÖRNEĞİ

Araş.Gör.Güney ÇETİNKAYA

Akdeniz Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

E-mail: gcetinkaya@akdeniz.edu.tr

Tel: 90 242 310 68 49

Osman Dedemen

Akdeniz Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

E-mail: dedemen\_@hotmail.com

### Özet

**Araştırmanın Amacı:** Yerel halkın golf turizmine yönelik algıları üzerine yapılan bu çalışmada, Belek bölgesinde yaşayan yerel halkın golf turizminin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerine yönelik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

**Yöntem:** Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmıştır.

**Bulgular ve Sonuçlar:** Yerel halka (n=235) uygulanan anket sonucunda, yerel halkın golf turizmi konusuna ekonomik ve sosyo-kültürel etkilere yönelik algılarının olumlu olduğu, çevresel etkilere yönelik algılarının kararsız olduğu belirlenmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Golf turizm, Yerel halk, Belek

**Jel Kodu:** R11

### Abstract

**Purpose of Study:** The objective of this study is to determine the perceptions of Belek local community toward the golf tourism and its effects in Antalya-Belek.

**Method:** In this research survey method was used as data gathering method.

**Findings and Results:** The result of this survey determined that perception of Belek local community is positively toward the golf tourism and its effects. The study also revealed that although local community were aware of the positive effects of tourism on economic. But some of local community considered that tourism has affected negatively on environment.

**Key Words:** Golf tourism, Local community, Belek

**Jel Code:** R11

## 1. GİRİŞ

Turizm, hiç şüphesizdir ki; birçok yerel topluluk için ekonomik anlamda çok sayıda fayda sağlamaktadır. Ancak bu olumlu etkinin dışında turizm, birçok destinasyonda önemli derecede çevresel hasara ve negatif sosyal ve kültürel etkiye sebep olmaktadır. Artan bu negatif etkilerden dolayı, turizm araştırmacıları son dönemlerde yoğunlukla turizmin sosyo-kültürel ve çevresel etkileri üzerine odaklanmıştır. Son yıllarda sürdürülebilir kalkınma araştırmaları, turizmin çevre ve toplum üzerindeki etkilerine ışık tutmakla ilgilenmektedir (Gürsoy ve ark.,2010).

Sürdürülebilir Kalkınma kavramsal olarak 1980'lerde ortaya çıkmıştır. Bu kavramın ortaya çıkışı üzerinden çok zaman geçmeden "Sürdürülebilir Turizm" kavramı doğmuştur (Welford,1999). Bu kavram özellikle, 1987 yılında Birleşmiş Milletler Brundtland Raporu ve 1992 Rio Zirvesinden sonra popülerlik kazanmaya başlamıştır (McCool ve Moisey,2001)

Genel olarak sürdürülebilir kalkınma; Birleşmiş Milletler, 1987 Brundtland Raporuna göre; "Gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmelerini tehlikeye sokmaksızın bugünün kuşaklarının ihtiyaçlarını karşılayabilecek kalkınma" olarak tanımlamıştır (Özbeç, 2002). Sürdürülebilir turizm ise, kültürel ve çevresel zararları minimuma indirmeyi, ziyaretçi memnuniyetini optimize etmeyi, bölge için uzun dönemli ekonomik gelişmeyi maksimumda sağlamayı amaçlamaktadır. Bu kavram, çevrenin ihtiyaç duyduğu koruma ile büyük turizm potansiyeli arasında denge sağlamanın yolu olarak görülmektedir (Lane,2005).

Turizmin sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasındaki en önemli noktalardan biri yerel halkın bu sistemin içerisinde bulunmasıdır. Bu anlamda turizmin sağlıklı olarak gelişim gösterebilmesi için o bölgede yaşayan yerel halkın bu yapıya dâhil olması ve bu yapıdan memnun olması gereklidir. Bir turizm destinasyonun yaşam ömrü ile yerel halkın bölgede gerçekleşen turizm faaliyetleri hakkındaki olumlu görüş ve tutumları paralellik göstermektedir. Yerel halkın turizm faaliyetleri hakkındaki olumlu görüşü o destinasyonun yaşam ömrünün uzamasını destekler niteliktedir.

Yerel halkın golf turizm hakkındaki algılarını ölçmeye yönelik yapılan bu araştırmada, golf turizminin önemli bir merkezi olan Belek bölgesi seçilmiştir. Bu çalışmada Belek bölgesinde yaşayan yerel halkın golf turizmi konusunda görüşleri

alınarak, bu turizm faaliyeti ile yerel halkın ne kadar bütünleşebildiği irdelenmektedir.

## **2. LİTERATÜR TARAMASI: YEREL HALKIN TURİZME KARŞI TUTUMLARI**

Uygun planlama, yerel değerler ve çevre ile bütünleşme olmadan, turizm gelişimi ev sahibi topluma; sosyal, kültürel, çevresel ve ekonomik zararlar getirebilir. Garrod'a (1998) göre "turizm doğal, ancak insan yapımı ve sosyokültürel çevre üzerinde önemli bir etkide bulunmazsa uzun süreli ticari bir etkinlik olarak görülebilir" (Garrod ve Fyall, 1998). Turizmin bir toplum için sürdürülebilir kalması için toplumun geniş katılımı gereklidir (Sheldon ve Abenoja, 2001).

Literatüründe birçok çalışma, turizmde ziyaretçilerle yerel halk arasında sosyo-kültürel etkilerin olduğunu desteklemektedirler (Ramchander, 2004). Ziyaretçilerle yerel halk arasındaki ilişki farklı kültürlerin etkileşimleri olarak görülebilir. Farklı kültürlerin etkileşimlerinin sonuçları da negatif veya pozitif yönlü olarak ortaya çıkabilir.

Turizmin yerel halk üzerinde sosyokültürel etkilerini birçok araştırmacı incelemiştir. Bu araştırmacılar, turizm gelişiminin sosyokültürel yapıya negatif ve pozitif yönlü etkileri ile ilgili birçok saptamada bulunmuşlardır. Turizm karşısında yerel halkın göstermiş olduğu tutum ve davranışlar da turizm için önemli bir konudur. Yerel toplumun turizmden duyduğu memnuniyet seviyesi arttıkça, turistlerin de tatminleri artmaktadır. Bu yüzden sürdürülebilir turizm gelişmesinin ancak yerel toplum yönlü/kontrollü yaklaşımlarla gerçekleştirilebileceği belirtilmektedir (İçöz ve diğ.,2009).

Turizmin uzun dönemli planlaması yerel halkın turizme yönelik tutumlarıyla ilişkilidir. Yerel halkın turizme yönelik tutumları olumlu olduğu zaman ve yerel halk turizmin gelişim süreçlerinde rol oynadığı zaman, bölgesel anlamda turizm gelişip büyüyebilir. Bir bölge, turizm destinasyonu olarak değişim gösterdiğinde, o bölgede yaşayan yerel halkın yaşam kalitesi radikal değişime uğrar. Yeni oluşan turizm destinasyonları kalabalıklaşabilir, trafik yoğunlaşabilir, bölgedeki suç oranı artabilir ve doğal kaynaklarda bozulmalar yaşanabilir. Bunlara ek olarak, turizm geleneksel yaşamı, aile ilişkilerini, yerel yapının işleyişini etkileyebilir ve öngörülemeyen

problemler yaratabilir. Ancak değişimin sadece negatif yönlü olması gerekli değildir. Negatif etkilerin dışında turizm, yeni iş olanakları yaratabilir, eski şehirleri, alanları ve binaları yeniden canlandırabilir ve sosyal yaşamı geliştirebilir. Yerel halkın, turizm kaynaklı yeni iş fırsatlarını gördüklerinde turizme karşı motivasyonları artmaktadır. Turizm gelişimindeki en karmaşık problem turistler ve yerel halk arasındaki ilişkidir. Dahası turizmin büyümesindeki limit; bölgenin kapasitesi ve yerel halkın yaşam kalitesi ile ilişkilidir. Bölgenin kapasitesi aşıldığında ve/veya yerel halkın yaşam kalitesi düştüğünde yerel halk turizme karşı negatif tutum geliştirir. Negatif tutumlar oluştuğunda, turizm gelişimi engellenir (Ambroz, 2008).

Yerel halkın turizm etkilerine karşı tutumları oldukça geniş bir araştırma alanıdır. Bu konu ile ilgili geçtiğimiz 40 yılda araştırmacılar, yerel halkın turizme karşı tutumlarını; demografik (yaş, cinsiyet, eğitim durumu vb.), sosyoekonomik (gelir, etnik köken, yerleşim süresi, ekonomik bağımlılık vb.) ve boyutsal (yerel halkla turistlerin fiziksel uzaklıkları vb.) değişkenlere dayandırmaktadır (Draper ve diğ., 2011). 1970’lerdeki Yerel halk tutumları ile ilişkili ilk araştırmalar turizmin sosyokültürel etkileri üzerine odaklanmıştır. Yerel halk tutumları 1980’lerde ve 1990’larda “Sürdürülebilir Kalkınma” paradigmasının bir parçası olarak destinasyonların uzun süreli refahının sağlanması ile ilişkilendirilmiştir (Weaver ve Lawton, 2001). Olumlu etkiler “faydalar” biçiminde tanımlanırken, olumsuz etkiler “maliyetler” olarak tanımlanmaktadır. Teorik olarak mantıksal değerlendirme yapılırsa, faydalar maliyetleri aştığın da yerel halk turizm gelişimini destekleyecektir (Jurowski ve Gürsoy, 2004).

Harrill’in (2004) turizm gelişimine karşı yerel halk tutumlarını incelediği literatür derlemesinde, yerel halkın turizm gelişimine yönelik tutumlarını belirleyen altı grup tespit etmiştir. Bu gruplar; (1) yerel halkın sosyoekonomik faktörler ile ilgili turizm tutumları; (2) mekânsal faktörler; (3) ekonomik bağımlılık; (4) yerel halk ve toplum tipolojisi; (5) turizm gelişiminde yerel halkın tutumlarının ölçülmesi ve (6) topluluk duygusu, sosyal değişim teorisi ve büyüme makine teorisi gibi teorik bakış açılarıdır (Harrill,2004).

Turizmin pozitif ve negatif etkilerini ve bu etkilere karşı yerel halkın tutumlarını ve temel tutum kategorilerini belirlemek için, bazı araştırmacılar

dikkatlerini turizm gelişimi karşısında yerel halk tutumlarını daha etkin metotlarla ölçmeye yöneltmişlerdir. Lankford ve Howard (1993) yerel halkın tutumlarını ölçmek için 28 maddeli “Turizm Etki Değerlendirme Ölçeği”ni geliştirmişlerdir. Bu ölçek “Yerel Turizm Gelişiminin Önemi” ve “Bireysel ve Toplumsal Faydalar” biçiminde 2 faktörden oluşmaktadır (Lankford ve Howard, 1994). Ancak Ap ve Crompton (1998) Lankford ve Howard’ın ölçeğini geliştirerek 35 maddelik bir ölçek oluşturmuştur (Harrill,2004). Ap ve Crompton (1998) tarafından geliştirilen ölçek; Sosyal ve Kültürel, Ekonomik Gelişme, Çevre Kalitesi, Kamu ve Yerel Hizmetler, Yaşam Maliyeti, Toplum tutumu ve Kalabalık/ sıkışıklık faktörlerinden oluşmaktadır (Tatoğlu ve diğ., 2002)

Turizmin etkilerini ve yerel halkın turizme karşı tutumlarını inceleyen birçok model geliştirilmiştir. Doxey’in (1975) Irridex modeli ile Butler’ın (1980) Yaşam Döngüsü modeli bu modeller arasında etkisi en fazla olan çalışmalardır (Wang ve diğ.,2006). Doxey’in (1975) Irridex Modeli’ne göre yerel halkın turizme karşı tutumları, algılanan maliyetlerin beklenen faydaları aşmasıyla “hoşnutluk”, “kayıtsızlık”, “rahatsızlık” ve “düşmanlık” aşamalarından geçmektedir. Bu modele göre; turizm gelişiminin ilk safhasında, yerel halk, bölgeye yatırım yapılmasından ve yeni istihdam sahaları yaratılmasından dolayı “hoşnutluk” içerisinde. Nispeten az sayıda turist gelmesi ve gelen bu turistlerin sergilediği “Araştırmacı” tipe yönelik özelliklerin (yerel norm ve değerlerin kabul edilmesi) her zaman devam edeceğinin zannedilmesi, hoş karşılama ve hatta “dostluklar kurma” isteğine yol açar. Yerel halk, turizmin faydalarına ve sorunlarına alışınca, turistlerle daha ticari bir etkileşime girer. Turizmin kitleselleşmesi; toplumun kültürünü ve yapısını etkilemeye başlaması, yerel halkın turistleri “rahatsız edici” bulmalarına neden olur. En son aşamada ise, turizm gelişiminin sürdürülebilir olmamasından dolayı kitle turizminin istilasına uğrayan yerel halk, turistlere karşı aleni bir düşmanlık gösterecektir. Her ne kadar basite indirgenmiş olsa da, Doxey’nin geliştirdiği bu model gerçek hayattan somut örneklerle desteklenebilir durumdadır ve “sürdürülebilir turizm” gereğini ortaya koymaktadır (Demiroğlu ve İzgi, 2007).

Long ve ark. (1990) Doxey’nin geliştirdiği bu modeli destekler niteliktedir (Wang ve diğ.,2006). Doxey’in (Irridex) Modeli ve Butler’ın yaşam döngüsü teorisi turizm gelişiminde toplum reaksiyonlarında ve tutumlarında homojenlik olduğunu

iddia etmektedir. Doxey ayrıca, bu tepkilerin Butler tarafından tanımlanan turistik bölgenin yaşam dönemleri ile de karşılaştırılabileceğini söylemekte ve bu çalışma kapsamının toplumsal etkileri ölçmekte büyük öneme sahip olduğunu düşünmektedir (İçöz ve ark.2009). Buna karşı birçok yazar, gerçekte, yerel halk tutumlarının çeşitlilik gösterdiğini ve toplum reaksiyonlarında heterojendik olduğunu rapor etmiştir (Mason ve Cheyne, 2000).

Turizm bölgesinin gelişimi zaman ve mekân açısından bazı aşamalardan geçmektedir. Butler'ın (1980) geliştirdiği “destinasyon yaşam dönemi” evreleri altı aşamayı kapsamaktadır. Bu aşamalar sırasıyla; keşif, gelişme, büyüme, olgunluk, durgunluk ve gerilemedir. Bu farklı aşamalar boyunca, ziyaretçilerin tipinde ve sayısında, mevcut altyapıda, pazarlama ve reklam stratejilerinde, doğal ve inşa edilmiş çevrede, turizme karşı yerel halk tutumları gibi yerel insanların turizme katılımlarında değişimler yer almaktadır. Bu evreler yukarıda da belirtildiği gibi Doxey'in modeli ile de ilişkilendirilmektedir.

Turizm destinasyon gelişiminde çeşitli modeller olmasına rağmen, doğumundan olgunlaşıncaya kadar turizm alanlarında en iyi bilinen zamansal odaklı gelişim döngüsü Butler'ın (1980) önerdiği turistik alan yaşam döngüsü modelidir (Karplus ve Krakover 2004). Butler'ın (1980) modelini kullanmış önceki çalışmalar; mikro düzeyde tatil köyleri, doğal çekicilikler ve şehirler vb.; makro düzeyde adalar veya ülkeler vb. ve farklı zamansal ölçekler ve metodolojiler uygulamıştır. Yıllar içinde Butler'ın modeli uygulamadaki zorlukları nedeni ile eleştirilmiştir. Bu model bazı araştırmacılara göre turizm gelişiminde tahmin edici bir araç olarak kullanışlıdır ancak gelecek araştırmaların diğer gelişim aşamalarının açıklanması için dış faktörlerin belirlenmesine gereksinimi vardır. Allen ve ark.'na (1993) göre turizm gelişimine karşı yerel halkın tutumları incelenirken, turizmin gelişim düzeyi ve toplumdaki ekonomik etkinliklerin toplam düzeyi ilgili faktörler olarak düşünülebilir (Látková ve Vogt, 2011).

Bahsi geçen, modellere ilave olarak 1990'ların başından günümüze birçok model ve teori; yerel halkların turizm algısı ve turizm yerel halk ilişkisini/ etkilerini açıklamaya çalışmıştır. Bu modeller; oyun, çatışma, değer-tutum ve değer-tutum-davranış modeli, nitelme, sosyal temsil teorisi, sosyal değişim teorisi, büyüyen

makine teorisi ve bağımlılık kuramını içermektedir. Bunların içerisinde en popüler, sosyal değişim teorisidir. Sosyal değişim teorisi sosyolojide, antropolojide, sosyal psikolojide, pazarlamada, iletişimde ve enformasyon bilimlerinde kullanılmıştır (Choi ve Murray, 2010).

Geliştirilen modeller, yerel halkın turizm karşısındaki tutumlarının karmaşıklığını belirtmesine rağmen, Ap'ın (1992) turizm için "Sosyal Değişim Teorisine" başvurmasına kadar turizm etkileri ve yerel halk tutumları arasındaki ilişkiyi açıklayamamışlardır. Teoriye göre değişim asimetrik eylemsizlik formuyla başlar. Ap'a (1992) göre "yerel halkın sosyal değişim açısından turizmi değerlendirmesi, yerel halkın sağladıkları hizmetler karşılığında elde edilen beklenen faydalar ve maliyetler açısından değerlendirmesidir." Ap (1992) kaynakların değişimi yerel aktör için yüksek olduğunda, turizm etkileri pozitif görülmektedir, turizm etkileri negatif görüldüğünde ise kaynakların değişimi düşüktür yorumunu yapmaktadır. Sosyal değişim teorisi araştırmacılar tarafından, turizm etkilerine karşı yerel halkın tutumlarını tanımlayan teorik bir çatı olarak belirlenmiştir. Özellikle, teorinin ilkeleri turizmdeki tutum araştırmaları tarafından desteklenmektedir (Ap,1992; Wang ve diğ.,2006).

Doxey'in (1975) (Irridex) modelinin aksine turizm gelişiminin benzer aşamalarında bulunan yerlerde çok farklı tutumlar ortaya çıkabilir. Açıklama olarak, her bir turizm destinasyonun da ekonomik önem farklılık gösterebilir. Smith ve Krannich'in (1998) bulgularına göre ekonomik olarak doymuş topluluklar ekonomik olarak kalkınmaya arzulu olan topluluklara göre turizme karşı daha iyi tutum gösterdikleri belirlenmiştir (Lepp,2007). Yazarlar; turizme doymuş, turizme aç ve turizmi gerçekleştirmekte olan biçiminde yerel halkı tanımlayan tipolojiler geliştirmişlerdir. Turizme aç topluluklar turizm kaynaklı negatif etkiler olmasına rağmen belirli bir süre pozitif tutum göstermeyi sürdürebilirler. Genel olarak, ekonomik faydalar yerel halkın turizme karşı tutumlarını etkileyen en önemli unsurdur (Lepp,2007).

Ülkemizde de yerel halkın turizm hakkındaki görüşlerini inceleyen bir çok çalışma yapılmıştır. Gümüş ve Gözüpekçe (2009) Foça'da halkın turizmin ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel etkilerine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla

yaptıkları çalışmada halkın büyük bir kısmının turizmin ekonomik anlamada yapacağı katkılarla daha fazla ilgilendiklerini belirlemişlerdir. Demiroğlu ve İzgi (2007) tarafından Göynük, Mudurnu ve Taraklı da yapılan çalışmada turizme yönelik yerel halkın memnuniyet hissi taşıdığı belirlenmiştir. Çalışkan ve Tütüncü (2008) Kuşadasında yaptığı çalışmada sonucunda turizm getirilerinin Kuşadası halkının büyük bir bölümü tarafından bölüşülmediği, halkın çoğunluğunun düşük gelir grubuna dâhil olduğu tespit edilmiştir. Buna rağmen halkın turizme olumlu yaklaştığı, ekonomik beklentilerini turizm sayesinde karşılayabileceklerini düşündükleri ortaya çıkmaktadır. Kuvan ve Akan (2005) tarafından yapılan çalışmada, turizmin ekonomik katkı sağladığı için yerel halkın bölgede turizmin gelişmesine genel bir memnuniyet duyulduğu belirlenirken. Ormanlık alanların turizmden dolayı ciddi zarara uğradığı görüşü bulunmuştur. Özdemir ve Kervankıran (2011) tarafından Afyon'da yapılan araştırma sonucunda yerel halkın genel olarak günümüze kadar turizmin ildeki gelişim sürecine olumlu yaklaştığı yatırımlarının artması gerektiğini düşündüğü görülmüştür. Yerel halkın çoğunluğuna göre turizmin ekonomik olarak canlanmasında ve sosyo-kültürel gelişiminde önemli etkiye sahiptir. Akova (2006) tarafından 2001 ve 2003 yıllarında tekrarlanarak yapılan çalışma sonuçlarına göre her iki yılda da yerel halkın turizm konusunda olumlu görüşe sahip olduğu ve bu olumlu görüşün 2001 yılından 2003 yılına oranla yükseldiği belirlenmiştir. Ülkemizdeki farklı destinasyonlarda yapılan çalışmalar incelendiğinde çoğunlukla turizmin ekonomik anlamda sağlayacağı yararlar nedeni ile olumlu algılandığı belirlenmiştir.

Yapılan birçok araştırma tarafından yerel halk turizm ilişkisi incelenmiş ve yerel halkın turizme karşı tutumu ve algısı tartışılmıştır. Hiç şüphesizdir ki yerel halk turizmin sürdürülebilir olması için çok önemli bir kavramdır. Ortaya konan birçok model ve teori sonuçlarında görüldüğü gibi yerel halk tutumları birçok faktörden etkilenerak değişiklikler göstermektedir. Ayrıca literatürde konu ile ilgili birçok örnek olay çalışması da bulunmaktadır. Bunun en temel sebebi beklide yerel halk davranış ve tutumlarının belirli bir çerçevede sınırlı kalmaması zamansal ve mekânsal açıdan farklılıklar göstermesidir. Belki de yapılacak çalışmalar için, en iyi model ya da yöntem diye bir düşünceden ziyade araştırma yapılacak bölge için tercih edilecek en doğru yöntemin hangisinin olacağının belirlenmesi gereklidir.



### 3. BELEK BÖLGESİNİN GOLF TURİZM POTANSİYELİ

Antalya'nın 30 km. doğusunda yer alan Serik ilçesine bağlı Belek beldesi gerek kültürel, tarihsel ve doğal yapısıyla gerekse nitelikli golf sahaları ve tesisleri ile önemli bir golf turizmi potansiyelini oluşturmaktadır. Belek; sahip olduğu tasarımı golf sahaları, 12 ay golf oynamaya elverişli iklimi ve diğer lojistik imkânları ile golf turizminde iddialı destinasyonlar arasına girmeyi başarmıştır. Bunun sonucunda da Uluslararası Golf Tur Operatörleri Birliği (IAGTO) tarafından 2008 yılı için Avrupa'nın en iyi golf bölgesi seçilmiştir (Kasap ve Faiz, 2008).

Belek, son yıllarda artan tesis sayısı ile Golf sporuyla özdeşleşmiş bir merkezdir. Türkiye'de 22 golf sahasının bulunmaktadır. Bu tesislerin 17'si (%77,8) Belek bölgesinde bulunmaktadır. Uluslararası niteliklere sahip bu sahalar yurt dışından çok sayıda yabancı ziyaretçiyi kendine çekmektedir. Bölgede, 2011 yılsonu itibari ile 529.283 oyun gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu oyunların %98,71'i yabancı ziyaretçiler tarafından oynanmıştır. Ayrıca oynanan oyunların %94'ü (Haziran-Temmuz-Ağustos) yaz sezonu dışında bölgedeki turizm hareketinin düşük sezon olarak kabul edildiği mevsimlerde gerçekleşmiştir ([www.tgf.org.tr](http://www.tgf.org.tr)). Bu durum, turizmi 12 aya yayma düşüncesini ve stratejisini destekler nitelikte olduğu için golf turizminin bölge için önemini arttırmaktadır.

Ekonomik anlamda da golf turizminin, turizm sektörü içindeki yeri oldukça önemlidir. Dünya turizminden 3 kat daha hızlı büyüme gösteren (yılda % 10-12 civarında) golf turizmi sektörü yaklaşık olarak dünya turizm pastasının % 11'ini oluşturmaktadır. Ayrıca bir golf oyuncusunun harcaması, ortalama bir turist yaptığı harcamanın yaklaşık üç katıdır ([www.ttyd.org.tr](http://www.ttyd.org.tr)). Geçen yıl 120 bin Avrupalı turist Belek'e golf için geldiği ve bu yıl da 200 binin üzerinde golfçunun Belek bölgesine geleceği ve bunun da 200 milyon Euro gelir yaratacağı tahmin edilmektedir. Türkiye'ye gelen turist sadece %2,5'u sportif faaliyetler için gelmekte ve bu oranında %1,5'lük bölümünü Belek yöresi oluşturmaktadır. Konunun uzmanınca, Bölgeye yatırım yapılması halinde özellikle turizm için ölü sezon kabul edilen dönemlerde tesisler dolacak ve turizm gelirinin yükseleceği ifade edilmektedir ([www.turizm gazetesi.com](http://www.turizm gazetesi.com)).

Turistik gelişimin yanı sıra profesyonel anlamda da golf sporu Belek bölgesinde gelişim göstermektedir. 2012 yılında Uluslararası Golf Federasyonu (IGS) tarafından düzenlenen Dünya amatör Golf Şampiyonası 55 ülkeden 165 sporcunun katılımı ile Belek bölgesinde gerçekleştirilmiştir (www.beyuyap.com.tr). Bu anlamda golf sporunun ve bu spor branşına bağlı golf turizmi etkinliklerinin giderek bölgede daha fazla önem kazandığı görülmektedir.

#### **4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE AMACI**

Antalya, özellikle geçtiğimiz 20 yılda turizm açısından önemli bir merkez haline gelmiştir. Kent, turizm faaliyetlerinin ağırlıklı olarak kitle turizmine bağımlı olduğu ve deniz-güneş-kum arzının ön planda bulunduğu bir turizm yapısına sahiptir. Bu yapı gerek ekonomik anlamda gerekse çevresel anlamda olumsuz etkilere neden olmaktadır. Özellikle mevsimsellik baskısı ve aşırı kullanıma maruz kalan doğal alanlar turizmi sürdürülebilirlikten uzak bir forma sokmaktadır. Günümüzde birçok gelişmiş ülkede olduğu gibi Türkiye’de de turizm faaliyetlerini sıkışmış olduğu mevsimsellik baskısından kurtararak, 12 aya yayma düşüncesi hâkim paradigma olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu amaçla bölgede birçok alternatif turizm türüne yönelilmektedir.

Belek bölgesi Antalya ilinin önemli turizm merkezlerindedir. Alternatif turizm türü olan golf turizmi Belek bölgesinde önemli bir turizm faaliyeti haline gelmiştir. Golf turizminin bölgede daha da geliştirilmesi için çalışmalar devam etmektedir. Ancak turizmin sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasının temel unsurlarından biri yerel halktır. Yerel halkın bölgede gelişen turizm hareketine dâhil olması ve bu harekete yönelik olumlu tutumlar içerisinde olması gerekir. Bu anlamda yerel halkın turizm hakkındaki görüşlerinin bilinmesi ve bu bilgiler ışığında gelişimin planlanması oldukça önemlidir. Aksi durumda turizmin bölgede gelişmesi mümkün olmayacaktır. Bu araştırmanın temel amacı, golf turizmine yönelik yerel halkın algılarının incelenmesidir. Yerel halkın algılarının bilinmesi bu turizm türünün gelişmesinde ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasında önemli bir rol oynayacağı düşünülmektedir.

## 5. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Anket formu Gürsoy ve ark. (2010) ve Kuvan ve Akan (2005) çalışmalarından faydalanılarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Form iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, kişisel bilgileri toplamak amaçlı geliştirilen “kişisel bilgi edinme” formu kullanılmıştır. İkinci bölümde ise, kişilerin golf turizmine yönelik algılarını belirlemek amacıyla geliştirilen soru formu uygulanmıştır. Soru formu 5’li likert ölçeği olarak yapılandırılmıştır.

Örneklem büyüklüğü formülü ( $n=Npq/(N-1)D+pq$ ) yardımı ile (Arıkan, 2007) %90 güven aralığı %5 hata payı oranı ile örneklem büyüklüğü 261 kişi olarak tespit edilmiştir. Anket, 2012 yılında golf sezonunu en yüksek olduğu sezon olan Mart-Nisan aylarında Belek Merkezde yaşayan tesadüfi olarak seçilen 18 yaş üstü 280 kişiye dağıtılarak uygulanmıştır. Dağıtılan 280 anketten eksik ve hatalı doldurulanlar çıkarılarak 235 anket değerlendirilmeye alınmıştır.

Elde edilen veriler Microsoft Excel programı kullanılarak kaydedilmiş ve SPSS 16.0 (Statistical Programme for Social Sciences) programı ile analiz edilmiştir. Veriler, tanımlayıcı ve çıkarımsal istatistik bazında ele alınmıştır. Demografik soruların frekans dağılımları ele alınmıştır. Öncelikle verilerin güvenilirliği (Cronbach Alpha) test edilmiş ve Cronbach Alfa katsayısı 0,707 ( $n=235$ ) bulunmuştur. Bu sonuç konuya yönelik anket maddelerinin güvenilir olduğunu göstermektedir. Değişkenlerin geçerliliğini belirlemek için faktör analizi (Principal Component Analysis) uygulanmış ve veri azaltımına gidilmiş on iki değişken kapsam dışında bırakılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistik yöntemlerinden (f) frekans, (%) yüzde, (X) aritmetik ortalama ve (Ss) standart sapma analizleri kullanılmıştır. Boyutlardaki aritmetik ortalama arasındaki farkların anlamlılığını test etmek amacıyla Bağımsız örneklem t testi ve Tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır.

## 6. ARAŞTIRMA BULGULARI

Çalışmanın bu bölümünde, Belek yerel halkının golf turizmine yönelik algıları hakkında sorulan sorulara verdikleri yanıtların frekans dağılımları görülmektedir. Bölüm ile ilgili bilgiler tablo 1’de sunulmuştur.

**Tablo 1 Yerel Halkın Demografik Özellikleri ve Araştırmaya Yönelik Nitelikleri (n=235)**

Değişkenler	n	%	Değişkenler	n	%
<b>Cinsiyet</b>			<b>Kaç yıldır Belek de İkamet ediyor?</b>		
Kadın	90	38.3	1 yıldan az	24	10.2
Erkek	145	61.7	1-5 yıl	67	28.5
<b>Yaş</b>			6-10 yıl	41	17.4
20 yaş altı	20	8.5	11-15 yıl	29	12.3
21-30 yaş	116	49.4	15 yıldan fazla	74	31.5
31-40 yaş	57	24.3	<b>Ana Gelir Kaynağı Turizm ile ilgili mi?</b>		
41-50 yaş	28	11.9	Evet	126	53.6
51-60 yaş	13	5.5	Hayır	109	46.4
60 yaş üstü	1	0.4	<b>Yabancı Dil Biliyor musunuz?</b>		
<b>Medeni Durumunuz?</b>			Evet	149	63.4
Bekâr	109	46.4	Hayır	86	36.6
Evli	126	53.6	<b>Belek 'i ziyaret eden turistlerle iletişim kuruyor musunuz?</b>		
<b>Eğitim Durumunuz?</b>			Evet	150	63.8
Okuryazar	6	2.6	Hayır	85	36.2
İlköğretim	66	28.1	<b>Turistler ile Karşılaşma sıklığınız?</b>		
Lise	96	40.9	Hiç karşılaşmam	15	6.4
Üniversite	61	26.0	Ara sıra karşılaşırım	106	45.1
Lisansüstü	6	2.6	Sık sık karşılaşırım	114	48.5

Tablo 1'deki veriler incelendiğinde; araştırmaya katılanların %61.7'si erkek, %38.3'ü kadındır. Katılımcıların %8.5'i 20 yaşın altında, %49.4'ü 21-30 yaş arasında, %24.3'ü 31-40 yaş arasında, %11.9'u 41-50 yaş grubu arasında, %5.5'i 51-60 yaş grubu arasında ve 0.4'ü de 61 yaş üstünde olduğu görülmektedir. Katılımcıların %53.6'sı evli, %46.4'ü bekârdır. Katılımcıların eğitim durumları incelendiğinde, %2.6'sı okuryazar, %28.1'i ilköğretim mezunu, %40.9'u lise mezunu, %26'sı üniversite mezunu ve %2.6'sı lisansüstü mezunudur. Katılımcıların, %10.2'si 1yıldan az süredir, %28.5'i 1-5 yıl arasında, %17.4'ü 6-10 yıl arasında, %12.3'ü 11-15 yıl arasında ve %31.5'i 15 yılın uzun süredir Belek bölgesinde ikamet etmektedir. Katılımcıların ana gelir kaynaklarının turizm ile ilgili olup olmadığı sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde %53.6'sının evet %46.7'sinin hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir. Katılımcıların, %63.4'ü yabancı dil bilmektedir. Ayrıca katılımcıların %63.8'i Belek'e gelen turistler ile iletişim kurmaktadır. Katılımcıların Belek'i ziyarete gelen turistler ile karşılaşma sıklıkları sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; %6.4'ünün hiç karşılaşmam, %45.1'inin ara sıra karşılaşırım ve %48.5'inin sık sık karşılaşırım cevabını verdiği tespit edilmiştir.

**Tablo 2 Yerel Halkın Turistler İle Karşılaştıklarındaki Hislerine Ait Görüşler (n=235)**

Turistler ile karşılaşmanız sırasında hissettiklerinizi aşağıdakilerden hangisi en iyi biçimde açıklar?	n	%
Memnun olurum.	174	74.0
Herhangi bir şey hissetmem.	53	22.6
Rahatsız/gergin olurum.	5	2.1
Sinirlenirim/öfkelenirim	3	1.3

Katılımcılara bölgeye gelen turistler ile karşılaştıklarında hissettikleri duygular ile ilgili soruya verdikleri cevap incelendiğinde ise; %74'ünün memnun olurum, %22.6'sının herhangi bir şey hissetmem, %2.1'inini rahatsız olurum ve %1.3'ünün sinirlenirim cevabını verdikleri belirlenmiştir.

**Tablo 3 Faktör Analizi**

KMO	0.782					
Bartlett's Test of Sphericity	2508.154 p=0.000					
Toplam varyansı açıklama oranı	64.433					
Özdeğer	5.17	3.64	2.84	1.74	1.44	1.28
Varyansı Açıklama Oranı	%20.67	%35.23	%46.58	%53.55	%59.31	%64.43
<b>Faktör 1. Olumlu Ekonomik Etkiler</b>						
Golf oynamak için bölgeye gelen turistlerin sayısının artması yerel ekonomiyi geliştirir.	0.74					
Golf turizmi, bölgeyi yatırımcılar için daha cazip hale getirir.	0.79					
Golf turizmi, yerel yönetime ek vergi geliri yaratır.	0.70					
<b>Faktör 2. Olumsuz Ekonomik Etkiler</b>						
Golf turizmine bağlı olarak yerel halkın yararlandığı ürünlerin ve hizmetlerin ücretleri yükselir.	0.65					
Golf turizmi genellikle yerel halkın küçük bir bölümüne faydalıdır	0.79					
Turistler; yerel hizmetlerin üzerinde yük oluşturmaktadır.	0.79					
<b>Faktör 3. Olumlu Sosyo-kültürel Etkiler</b>						
Golf Turizmi tarihi yapıların restorasyonunu teşvik eder.	0.74					
Golf Turizmi, yerel halkın kültürel aktivitelerinin çeşitlenmesini teşvik eder.	0.70					
Golf Turizminin gelişimi bölgedeki yerel halkın yaşam kalitesini artırır.	0.75					
Golf Turizminin bir sonucu olarak, yerel halkın alışveriş olanakları artar	0.75					

Golf Turizmi, Belek halkının kültürel kimliğini korumasına yardım eder 0.67

#### Faktör 4. Olumsuz Sosyo-kültürel Etkiler

Golf Turizminin gelişimi, bölgedeki suç oranını artırır.	0.65
Golf Turizmi, toplumda daha fazla yıkıcılığa yol açar.	0.78
Golf Turizmi, gürültü ve kalabalığa neden olur.	0.78
Golf Turizmi, toplumda fuhuş 'un artmasına yol açar.	0.82
Turist sayısının artışı, yerel halk ve turistler arasında sürtüşmeye ve yabancılaşmaya neden olabilir.	0.75
Turistler, toplumun yaşam şeklini olumsuz etkiler.	0.81
Yerli halk golf turizminin etkilerinden dolayı bozulmaktadır.	0.70

#### Faktör 5. Olumlu Çevresel Etkiler

Golf turizminin gelişiminin doğal alanlar üzerindeki olumlu etkisi olumsuz etkisinden daha fazladır.	0.65
Golf turizmi, yerel halkın kullandığı; yolların ve kamu alanlarının (örn: park ve rekreasyon alanları) yüksek standartlara ulaşmasını sağlar.	0.79
Golf turizminin gelişimi bölgenin görünüşünü geliştirir.	0.76
Golf turizmi, bölgedeki doğal alanlar düzenlenmesini sağlar.	0.77

#### Faktör 6. Olumsuz Çevresel Etkiler

Golf turizmi ciddi anlamda olumsuz çevresel etkiler yaratır.	0.73
Otel ve golf tesisi yapılması kıyı şeridinin doğal güzelliğini bozar.	0.82
Otellerin ve golf tesislerinin inşası Belek bölgesindeki ormanlara ciddi anlamda zarar verir.	0.83

Araştırmaya katılan yerel halkın turizme yönelik tutumlarını oluşturan boyutları belirleyebilmek için ölçekte bulunan önermeler faktör analizine tabi tutulmuştur. Faktör analizi sonucu altı faktör belirlenmiştir. Tablo 3'te faktör analizi sonucu elde edilen altı faktör ve bunlara ilişkin özdeğerler ve varyansı açıklama oranları ile birlikte ölçekte yer alan her bir maddenin hangi faktörle ilişkili olduğunu belirten faktör yük değerleri gösterilmiştir. Araştırma verilerine faktör analizi uygulayabilme koşulunu gösteren KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) değeri 0.782 düzeylerinde bir değer olarak hesaplanmıştır. Araştırma verilerinden anlamlı faktörler veya değişkenler çıkarılabileceğini gösteren küresellik

derecesi de (Bartlett's Test of Sphericity) 2508.154 olarak hesaplanmış ve elde edilen bu değerin 0.000 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür.

Faktör analizi sonucu elde edilen altı faktör toplam varyansın % 64.43'ünü açıklamaktadır. Birinci faktör "*Olumu ekonomik etkileri*", ikinci faktör "*Olumsuz ekonomik etkileri*" üçünü faktör "*Olumu sosyo-kültürel etkileri*" dördüncü faktör "*Olumsuz sosyo-kültürel etkileri*" beşinci faktör "*Olumu çevresel etkileri*" ve son faktör olan altıncı faktörde "*Olumsuz çevresel etkileri*" olarak isimlendirilmiştir.

Araştırmaya katılan yerel halkın golf turizmine yönelik algıları incelendiğinde; "Golf oynamak için bölgeye gelen turistlerin sayısının artması yerel ekonomiyi geliştirir" (4.54) önermesinin en yüksek puanı aldığı, devamında ise "Golf turizmi, bölgeyi yatırımcılar için daha cazip hale getirir" (4.46), "Golf turizminin gelişimi bölgenin görünüşünü geliştirir" (4.13) ve "Golf turizminin gelişimi bölgedeki yerel halkın yaşam kalitesini artırır" (4.05) önermelerinin aritmetik ortalamalarının yüksek olduğu görülmektedir. Diğer taraftan "Golf Turizmi, toplumda kültürel yıkıcılığa yol açar" (1.93) önermesi en düşük puanı aldığı, devamında ise "Golf Turizmi, gürültü ve kalabalığa neden olur" (2.02), "Golf Turizminin gelişimi, bölgedeki suç oranını artırır" (2.08), "Yerli halkın sosyal ve kültürel yapısı golf turizminin etkilerinden dolayı bozulmaktadır" ve "Golf turizmi, toplumda fuhuşun artmasına yol açar" (2.11) önermelerinin sırası ile en düşük puanı alan önermeler olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan yerel halkın golf turizmi ile ilgili ekonomik kategorideki algıları incelendiğinde; "Golf oynamak için bölgeye gelen turistlerin sayısının artması yerel ekonomiyi geliştirir" (4.54) ve "Golf turizmi, bölgeyi yatırımcılar için daha cazip hale getirir" (4.46) önermelerinin yüksek aritmetik ortalamalara sahip olduğu; "Turistler; yerel hizmetlerin üzerinde yük oluşturmaktadır" (2.80) ve "Golf turizmi genellikle yerel halkın küçük bir bölümüne faydalıdır" (3.0) önermelerinin ise en düşük aritmetik ortalamalara sahip olduğu görülmektedir.

İkinci kategorideki sosyo-kültürel önermeler ile ilgili algılar incelendiğinde; "Golf Turizminin gelişimi bölgedeki yerel halkın yaşam kalitesini artırır" (4.05), "Golf Turizmi tarihi yapıların restorasyonunu teşvik eder" (3.98) ve "Golf Turizmi, yerel halkın kültürel aktivitelerinin çeşitlenmesini teşvik eder" (3.97) önermelerinin

yüksek aritmetik ortalamalara sahip olduğu; “Golf Turizmi, toplumda kültürel yıkıcılığa yol açar” (1.93), “Golf Turizmi, gürültü ve kalabalığa neden olur” (2.02) ve “Golf Turizminin gelişimi, bölgedeki suç oranını arttırır” (2.08) önermelerinin ise düşük aritmetik ortalamalara sahip olduğu görülmektedir.

Üçüncü kategorideki çevresel önermeler ile ilgili algılar incelendiğinde; “Golf turizminin gelişimi bölgenin görünüşünü geliştirir” (4.13), “Golf turizmi, bölgedeki doğal alanlar düzenlenmesini sağlar” (3.88) ve “Golf turizmi, yerel halkın kullandığı; yolların ve kamu alanlarının (örn: park ve rekreasyon alanları) yüksek standartlara ulaşmasını sağlar” (3.77) önermelerinin yüksek aritmetik ortalamalara sahip olduğu; “Golf turizmi ciddi anlamda olumsuz çevresel etkiler yaratır” (2.94) ve “Otel ve golf tesisi yapılması kıyı şeridinin doğal güzelliğini bozar.” (3.36) önermelerinin ise düşük aritmetik ortalamalara sahip olduğu görülmektedir. Soru formunun genelinde ve her bir kategorinin özelindeki önermelere verilen cevaplara ait aritmetik ortalamalar incelendiğinde, Belek bölgesi yerel halkının bölgede gelişen golf turizmi etkinliklerine yönelik olumlu bir algıya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 5 te bazı demografik özellikler ile yerel halkın golf turizmine yönelik algıları ile ilgili boyutların t-testi sonuçları görülmektedir. Katılımcıların cinsiyetleri ve medeni durumları ile golf turizmine yönelik algılarını oluşturan boyutlar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Çalışmaya katılan bireylerin ana gelir kaynakları ile olumlu sosyo-kültürel etki, olumlu çevresel etki ve olumsuz çevresel etki boyutları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu anlamda ana gelir kaynağı turizm olan bireylerin golf turizminin olumlu sosyo-kültürel ve çevresel etkiler yarattığı düşüncesine sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca ana gelir kaynağı golf turizmi ile ilgili olmayan bireylerin golf turizminin olumsuz çevresel etkiler yarattığı düşüncesine sahip olduğu görülmektedir.

Katılımcıların yabancı dil bilgisi ile olumsuz sosyo-kültürel etki, olumlu çevresel etki ve olumsuz çevresel etki boyutları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu anlamda yabancı dil bilmeyen bireylerin golf turizminin olumsuz sosyo kültürel ve çevresel etkiler yarattığı düşüncesine sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca yabancı dil bilen bireylerin golf turizminin olumlu çevresel etki sağladığı görüşüne sahip oldukları görülmektedir.



Katılımcıların turistler ile iletişim kurma durumu ile olumsuz ekonomik etki, olumlu sosyo-kültürel etki ve olumsuz sosyo-kültürel etki boyutları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Buna göre, turistler ile iletişim kurmayan bireylerin golf turizminin olumsuz ekonomik ve sosyo-kültürel etkiler yarattığı düşüncesine sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca turistler ile iletişim kuran bireylerin golf turizminin olumlu sosyo-kültürel etki yarattığı düşüncesine sahip oldukları görülmüştür.

**Tablo 4 Bazı Demografik Özellikler ile Yerel Halk Golf Turizmine Karşı Tutum Boyutlarının t-Testi Sonuçları**

		Olumlu Ekonomik Etkiler				Olumsuz Ekonomik Etkiler				Olumlu Sosyo-kültürel Etkiler				Olumsuz Sosyo-kültürel Etkiler				Olumlu Çevresel Etkiler				Olumsuz Çevresel Etkiler							
Cinsiyet	N	X	SS	t	p	X	SS	t	p	X	SS	t	p	X	SS	t	p	X	SS	t	p	X	SS	t	p				
Kadın	90	4.33	0.52	0.57	0.59	2.98	1.05	-	0.44	3.80	0.91	-	1.29	0.20	2.01	0.86	-	1.10	0.27	3.74	0.84	-	0.56	0.58	3.13	1.21	-	1.89	0.06
Erkek	145	4.29	0.65			3.09	0.99			0.78	3.95				0.80	2.14				0.95	3.81				0.89	3.43			
<b>M.Durum</b>																													
Bekâr	109	4.24	0.61	-	1.42	0.16	3.06	0.95	0.24	0.81	3.79	0.90	-	1.65	0.10	2.17	0.96	1.23	0.22	3.75	0.87	-	.059	0.58	3.36	1.17	0.63	0.53	
Evli	126	4.35	0.60				3.03	1.07			3.97	0.79				2.02	0.87			3.81	0.88				3.27	1.18			
<b>Ana Gelir Kaynağı</b>																													
Evet	126	4.36	0.57	1.64	0.10	3.02	1.08	-.051	0.61	4.02	0.83	2.54	<b>0.01*</b>	2.00	0.98	-	1.60	0.11	3.97	0.83	3.61	<b>0.00*</b>	3.16	1.24	-	2.19	<b>0.03*</b>		
Hayır	109	4.23	0.65			3.08	.094			3.74	0.85			2.20	0.82				3.57	0.87			3.49	1.07					
<b>Y.Dil Bilgisi</b>																													
Evet	149	4.33	0.60	0.89	0.38	3.01	1.03	-0.71	0.48	3.93	0.88	0.98	0.33	1.99	0.93	-	2.31	<b>0.02*</b>	3.90	0.82	2.84	<b>0.01*</b>	3.14	1.25	-	3.22	<b>0.00*</b>		
Hayır	86	4.26	0.61			3.11	0.98			3.82	0.79			2.27	0.86				3.57	0.93			3.61	0.95					
<b>Turistlerle İletişim Durumu</b>																													
Evet	150	4.31	0.58	0.38	0.70	2.89	1.06	-3.48	<b>0.00*</b>	3.98	0.87	2.13	<b>0.03*</b>	1.96	0.89	-	2.83	<b>0.00*</b>	3.84	0.86	1.35	0.18	3.36	1.21	1.01	0.31			
Hayır	84	4.28	0.67			3.33	0.87			3.74	0.79			2.31	0.92				3.68	0.90			3.20	1.09					

p&lt;0.05

Aşağıda bazı demografik özellikler ile yerel halkın golf turizmine yönelik algıları ile ilgili boyutların Anova sonuçları görülmektedir Tablo 6’da Eğitim düzeyi ile olumsuz ekonomik etki puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ( $F=3.379$ ,  $p<0.05$ ).

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gruplar birbirleriyle karşılaştırılmıştır. Bu testin sonucunda: Üniversite ( $X= 3.33$ ) düzeyinde eğitim alan bireylerin olumsuz ekonomik etki puan ortalamaları ile lise ( $X=2.78$ ) düzeyinde eğitim alanların puan ortalamaları arasında farklılık vardır.

**Tablo 6 Eğitim Düzeyine Göre Olumsuz Ekonomik Etki Puanlarının ANOVA Sonuçları**

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplararası	13.347	4	3.337	3.379	.010	3 – 4
Gruplarıçi	227.139	230	.988			
Toplam	240.485	234				

Tablo 7’de eğitim düzeyi ile olumlu sosyo-kültürel etki puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ( $F=3.305$ ,  $p<0.05$ ).

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gruplar birbirleriyle karşılaştırılmıştır. Bu testin sonucunda: İlköğretim ( $X= 3.99$ ) düzeyinde eğitim alan bireylerin olumlu sosyo-kültürel etki puan ortalamaları ile Üniversite ( $X=3.58$ ) düzeyinde eğitim alanların puan ortalamaları arasında, Lise (4.02) eğitimi alanlarla Üniversite ( $X=3.58$ ) düzeyinde eğitim alanların puan ortalamaları arasında farklılık vardır.

**Tablo 7 Eğitim Düzeyine Göre Olumlu Sosyo-Kültürel Etki Puanlarının ANOVA Sonuçları**

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplararası	8.406	4	2.102	3.035	.018	2 – 4
Gruplarıçi	159.281	230	.693			3 – 4
Toplam	167.687	234				

Tablo 8’de Belek bölgesinde yaşama süresi ile olumsuz ekonomik etki puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ( $F=4.358$ ,  $p<0.05$ ).

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gruplar birbirleriyle karşılaştırılmıştır. Bu testin sonucunda: 1 yıldan az süredir Belek’te yaşayan bireylerin ( $X= 3.31$ ) olumsuz ekonomik etki puan ortalamaları ile 15 yıldan fazla süredir Belek’te yaşayan bireylerin ( $X=2.26$ ) puan ortalamaları arasında, 1-5

yıldır Belek'te yaşayan bireylerin ( $X= 3.29$ ) olumsuz ekonomik etki puan ortalamaları ile 15 yıldan fazla süredir Belek'te yaşayan bireylerin ( $X=2.26$ ) puan ortalamaları arasında farklılık vardır.

**Tablo 8 Belekte Yaşama Süresi ile Olumsuz Ekonomik Etki Puanlarının ANOVA Sonuçları**

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplararası	16.943	4	4.236	4.358	.002	1 – 5
Gruplarıçi	223.542	230	.972			2 – 5
Toplam	240.485	234				

Tablo 9'da Belek bölgesinde yaşama süresi ile olumlu sosyo-kültürel etki puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ( $F=5.905$ ,  $p<0.01$ ).

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gruplar birbirleriyle karşılaştırılmıştır. Bu testin sonucunda: 1-5 yıldır Belek'te yaşayan bireylerin ( $X= 3.53$ ) olumlu sosyo-kültürel etki puan ortalamaları ile 6-10 yıldır Belek'te yaşayan bireylerin ( $X=4.10$ ) puan ortalamaları arasında, 1-5 yıldır Belek'te yaşayan bireylerin ( $X= 3.53$ ) olumlu sosyo-kültürel etki puan ortalamaları ile 11-15 yıldır Belek'te yaşayan bireylerin ( $X=4.03$ ) puan ortalamaları arasında ve 1-5 yıldır Belek'te yaşayan bireylerin ( $X= 3.53$ ) olumlu sosyo-kültürel etki puan ortalamaları ile 15 yıldan fazla süredir Belek'te yaşayan bireylerin ( $X=4.11$ ) puan ortalamaları arasında farklılık vardır.

**Tablo 9 Belekte Yaşama Süresi ile Olumlu Sosyo-Kültürel Etki Puanlarının ANOVA Sonuçları**

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplararası	15.620	4	3.905	5.906	.000	2 – 3
Gruplarıçi	152.068	230	.661			2 – 4
Toplam	167.687	234				2 – 5

## 7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, Belek halkının golf turizmine yönelik ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel algılarını belirlemek için yapılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda Belek halkının golf turizminin ekonomik ve sosyo-kültürel etkilerini olumlu algıladıkları, çevresel etkileri konusunda ise kararsız oldukları belirlenmiştir. Bunun temel nedeninin bölgenin ekonomik yapısının yoğunlukla turizme bağlı olmasından kaynaklı olduğu düşünülebilir. Çalışmaya katılanların % 53.6'sının ana gelir kaynağının turizm olması bu düşünceyi destekler niteliktedir. Ayrıca ana gelir kaynağı turizm olan bireylerin golf turizminin olumlu sosyo-kültürel ve çevresel etkiler yarattığı düşüncesine sahip oldukları, ana gelir kaynağı golf turizmi ile ilgili olmayan bireylerin ise golf turizminin olumsuz çevresel etkiler yarattığı düşüncesine sahip oldukları belirlenmiştir. Bu durum Thomason ve ark.'nın (1978) "ticari kazançlarını tamamen gelen ziyaretçilerden elde eden yerli halkın gösterdiği hoşgörü, ekonomik açıdan onlara bağlı olmayan yerli halktan çok daha fazla olabilir (Uysal ve Baloğlu, 1994)" görüşünü desteklemektedir. Teorik olarak mantıksal değerlendirme yapılırsa, faydalar maliyetleri aştığı da yerel halk turizm gelişimini destekleyecektir (Jurowski ve Gursoy, 2004). Belek bölgesindeki yerel halkın golf turizmi ile ilgili algıları; faydaların halen maliyetlerden fazla olduğu sonucunu göstermektedir.

Çalışmanın sonuçları, Kuvan ve Akan (2005) tarafından yapılan çalışmada, turizmin ekonomik katkı sağladığı için yerel halkın bölgede turizmin gelişmesine genel bir memnuniyet duyulduğu bulgusu ile paralellik göstermektedir. Ayrıca Kuvan ve Akan'ın çalışmasında ormanlık alanların turizmden dolayı ciddi zarara uğradığı görüşü bulunmuştur (Kuvan ve Akan, 2005). Yapılan çalışmada "Otellerin ve golf tesislerinin inşası Belek bölgesindeki ormanlara ciddi anlamda zarar verir" önermesinin olumsuz çevresel etki boyutunun en yüksek ortalamaya sahip önermesi olması Kuvan ve Akan'ın çalışmasını desteklediğinin göstergesidir. Ancak yapılan çalışma sonucunda yerel halkın golf turizminin çevresel etkileri konusunda çoğunlukla kararsız olması düşündürücüdür. Bu durumun sebebi turizme olan ekonomik bağımlılık olabilir. Yerel halkın bu bağımlılıktan kurtulması durumunda turizm algılamalarında değişim olabileceği düşünülmektedir.

Çalışmanın diğer bir sonucu yerel halkın bölgeye gelen turistler ile karşılaştıklarında yüksek oranda memnuniyet (%74) hissi duymalarıdır. Doxey'in modeline göre yerel halk; destinasyonun keşfi ile az sayıda turist bölgeye gelmesi ile "memnuniyet" içerisindeyken, giderek artan ve kitleselleşen turist hareketi ile kızgınlık hatta düşmanlık hissetmektedirler (Demiroğlu ve İzgi, 2007). Oysa Belek yirmi yıllık turizm geçmişine sahip yaklaşık bir buçuk milyona yakın ziyaretçisi ve kırkbeşbinin üzerinde yatak kapasitesi olan gelişmiş bir turizm destinasyonudur. Bu anlamda Doxey'in modelinin Belek bölgesi için geçerli olmadığı düşünülmektedir.

Çalışmada, yabancı dil bilmeyen bireylerin; golf turizminin olumsuz sosyo-kültürel ve çevresel etkiler yarattığı görüşüne sahip olduğu, yabancı dil bilen bireylerin ise golf turizminin olumlu çevresel etki yarattığı görüşüne sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca turistler ile iletişim kurmayan bireylerin; golf turizminin olumsuz ekonomik ve sosyo-kültürel etkiler yarattığı görüşüne sahip olduğu, turistler ile iletişim kuran bireylerin ise golf turizminin olumlu sosyo-kültürel etki yarattığı görüşüne sahip olduğu belirlenmiştir. Bu durum yerel halkın turistler ile anlaşabilmeleri ve iletişim kurabilmeleri durumunda, turizmin etkilerini daha olumlu algıladıkları düşüncesini doğrulamaktadır. Yerel halkın yabancı dil bilgisinin geliştirilmesine ve turistlerle etkileşimde bulunabilecekleri ortamların oluşturulmasına yönelik çalışmaların yapılması, yerel halkın turizme yönelik daha olumlu algılarının olmasını destekleyebilir.

Bu çalışma, Belek bölgesinde yaşayan 235 kişiyle gerçekleştirilmiştir. Yapılacak çalışmalarda, araştırmanın genelleme düzeyinin arttırabilmesi için daha geniş bir örneklem üzerinde yapılması düşünülebilir. Ayrıca yerel halkın golf turizmine yönelik ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel algılarının daha derinlemesine tespiti için her bir boyut tek tek ele alınabilir. Bu çalışma Belek merkezde gerçekleştirilmiştir. Daha sonra gerçekleştirilecek çalışmalarda kırsal alanda yaşayan bireylerde çalışmaya dâhil edilerek kırsal alanda yaşayan ve merkezde yaşayan bireylerin algıları arasındaki farklara bakılabilir. Ayrıca yeni yapılacak olan çalışmalarda genel turizm algısına yönelik bilgiler eş zamanlı olarak toplanabilir. Bu şekilde halkın golf turizmi ve genel turizm algıları arasındaki farklar incelenebilir.

## KAYNAKÇA

- Akova, O. (2006) “Yerel halkın turizmin etkilerini algılamalarına ve tutumlarına yönelik bir araştırma” Akademik İncelemeler Dergisi 2 (1).
- Ambroz, M., (2008) “Attitudes of local residents towards the development of tourism in Slovenia: The case of the Primorska, Dolenjska, Gorenjska and Ljubljana regions” Anthropological Notebooks 14 (1) p:63-79.
- Ap, J. (1992) “Residents’ perception on tourism impacts” Annals of Travel Research. 19(4) p:665-690.
- Arıkan,R., (2007) “Araştırma Teknikleri ve Rapor Yazma” Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- Belek Turizm Yatırımcıları Birliği İnternet Sitesi (2012). [Erişim Adresi]: (<http://www.betuyab.com.tr/news.asp?haberID=111>) [Erişim tarihi: 21.09.2012].
- Butler, R. W. (1980) ‘The concept of a tourist area cycle of evolution: Implications for a management of resources’, Canadian Geographer, 24: (1) p: 5–12.
- Choi, H.,C., Murray, I., (2010) “Resident attitudes toward sustainable community tourism” Journal of Sustainable Tourism Vol. 18, No. 4, p:575–594.
- Çalışkan, U. ve Tütüncü, Ö. (2008) “Turizmin yerel halk üzerindeki etkileri ve Kuşadası ilçesi uygulaması” IV. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi: 23–27 Nisan 2008, Belek, Antalya, p:127-148.
- Demiroğlu, O.,C., İzgi, M.,T., (2007) “Sürdürülebilirlik Kavramı Açısından Yerel Halkın Turizme Yaklaşımının Analizi: Taraklı, Göynük ve Mudurnu’da Bir Anket Çalışması” I. Ulusal Türkiye Turizmi Kongresi, Sakarya.
- Doxey, G. (1975). “A Causation Theory of Visitor-Residents Irritants: Methodology and Research Inferences.” The Impact of Tourism, Sixth Annual Conference Proceedings of the Travel Research Association, San Diego, p:195-198.
- Draper, J., Woosnam, K., M., Norman, W.,C., (2011) “Tourism Use History: Exploring a New Framework for Understanding Residents' Attitudes toward Tourism” Journal of Travel Research 50:(1) p:64-77
- Garrod, B., Fyall, A., (1998). “Beyond the rhetoric of sustainable tourism?” Tourism Management, 19:(3) p:199-212.

- Gürsoy, D., Chi, C.G., Dyer, P., (2010) "Locals' Attitudes toward Mass and Alternative Tourism: The Case of Sunshine Coast, Australia" *Journal of Travel Research* 49:(3) p:381–394.
- Harrill, R., (2004) "Residents' Attitudes toward Tourism Development: a Literature Review with Implications for Tourism Planning" *Journal of Planning Literature* 18 p:251-266.
- İçöz, O., Var, T., İlhan, İ. (2009) "Turizm Planlaması ve Politikası: Turizmde Bölgesel Planlama Turizm Planlaması ve Politikası: Turizmde Bölgesel Planlama 2. Basım", Turhan Kitapevi, Ankara.
- Jurowski, C., Gursoy, D. (2004) "Distance Effects on Residents' Attitudes Toward Tourism" *Annals of Tourism Research*, Vol. 31, No. 2, p: 296–312
- Kasap, A., Faiz, G. (2008), Bir Endüstri olarak Golf, Türkiye Golf Federasyonu Yayınları, Ankara.
- Karplus, Y., Krakover, S. (2004) "Stochastic Multivariable Approach to Modelling Tourism Area Life Cycles" *Tourism and Hospitality Research*, Volume 5 Number 3, p:234-253.
- Kuvan, Y., Akan, P. (2005). Residents' attitudes toward general and forest-related impacts of tourism: the case of Belek, Antalya. *Tourism Management* 26 p: 691–706.
- Látková, P., Vogt, C.,A. (2011) "Residents' Attitudes toward Existing and Future Tourism Development in Rural Communities" *Journal of Travel Research*, 20(10) p:1–18.
- Lane, B. (2005) "Sustainable rural tourism strategies: A tool for development and conservation" *Interamerican Journal of Environment and Tourism*, Vol.1 (1): 12 – 18.
- Lankford, S.,V., Howard,D.,R. (1994) "Developing a Tourism Impact Attitude Scale" *Annalsof Tour&n Research*, Vol. 21, pp. 121-139.
- Lepp, A. (2007) "Residents' attitudes towards tourism in Bigodi village, Uganda" *Tourism Management* 28 p:876–885.
- Mason, P.; Cheyne, C. (2000). Residents' attitude to proposed tourism development. *Annals of Tourism Research*. 27, p: 391-411.
- McCool S.F., Moisey R.N. (2001) "Tourism, recreation and sustainability: linking culture and the environment" Cabi Publishing, UK.



- Özbey, F.R. (2002) "Sustainable tourism development in globalization progress" Globalization and Sustainable Development, International Scientific Conference, Book:4: 35-150,Varna.
- Özdemir, M.,A. ve Kervankıran, İ. (2011) "Turizm ve turizmin etkileri konusunda yerel halkın yaklaşımlarının belirlenmesi: Afyonkarahisar örneği" Marmara Coğrafya Dergisi. 24, p:1-25 .
- Ramchander P, (2004) "Towards The Responsible Management of The Socio-cultural Impact of Township Tourism" Department of Tourism Management, University of Pretoria.
- Ryan, C., Cooper, C., (2004) "Residents' Perceptions of Tourism Development: The Case of Raglan, New Zealand" Tourism Review International, Volume 8, Number 1, p:1-15.
- Sheldon P.,J., Abenoja T., (2001) "Resident attitudes in a mature destination: the case of Waikiki" Tourism Management, 22 p:435-443
- Tatoğlu, E., Erdal, F., Özgür, H., Azaklı, S., (2002) "Resident Attitudes Toward Tourism Impacts: The Case of Kusadasi in Turkey" International Journal of Hospitality & Tourism Administration, 3: 3, p:79 – 100.
- Turizm Gazetesi İnternet Adresi (2013). [Erişim Adresi]: (<http://www.turizm gazetesi.com/news.aspx?id=69116>). [Erişim Tarihi: 22.03.2013]
- Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği İnternet Sitesi (2013). Erişim Adresi: ([http://www.ttyd.org.tr/userfiles/GOLF%20TURizmMi%20\(3\).doc](http://www.ttyd.org.tr/userfiles/GOLF%20TURizmMi%20(3).doc)). [Erişim Tarihi: 22.03.2013].
- Türkiye Golf Federasyonu Resmi İnternet Sitesi (2012). [Erişim Adresi]: (<http://www.tgf.org.tr/page.asp?id=193>). [Erişim tarihi: 26.10.2012].
- Uysal, M. ve Baloğlu, Ş. (1994). "Destinasyon yaşam süresi ile taşıma kapasitesi arasındaki ilişki" Anatolia Dergisi. p:36-42.
- Wang, Y., Pfister,R.,E., Morais, D.,B., (2006) "Residents' Attitudes Toward Tourism Development: A Case Study of Washington, NC" Proceedings of the 2006 Northeastern Recreation Research Symposium, April 9-11, New York.
- Weaver, D.,B., Lawton, L.,J., (2001) "Resident Perceptions in The Urban–Rural Fringe" Annals of Tourism Research, Vol. 28, No. 2, pp. 439–458.

Welford R., Ytterhus B., Eligh J. (1999) "Tourism and sustainable development: an analysis of policy and guidelines for managing provision and consumption" *Sustainable Development* 7 (4):165–177.